

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายอุดม รัฐอมฤต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๗/๒๕๖๖

เรื่องพิจารณาที่ ๒๑/๒๕๖๖

วันที่ ๑ เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { ศาลปกครองสูงสุด ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ศาลปกครองสูงสุดส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดี ในคดีหมายเลขดำ ที่ อ. ๑๗๑๖/๒๕๖๕ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ข้อเท็จจริงตามหนังสือส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

นางสาวศรีสมัย เชื้อชาติ ผู้ฟ้องคดี ยื่นฟ้องปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่อศาลปกครองเพชรบุรีว่า เดิมผู้ฟ้องคดีรับราชการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ทำการไต่สวนและมีมติชี้มูลความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง แก่ผู้ฟ้องคดีในเรื่องการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโครงการต่าง ๆ ด้วยเงินบำรุงของโรงพยาบาลสามร้อยยอด และปลัดกระทรวงสาธารณสุขมีคำสั่งลงโทษไล่ออกผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าคำสั่งลงโทษดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากเมื่อปี ๒๕๕๒ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มาไต่สวนผู้ฟ้องคดีที่โรงพยาบาลสามร้อยยอดโดยไม่มีหนังสือแจ้งล่วงหน้า ซึ่งขณะนั้นผู้ฟ้องคดีขอย้ายไปช่วยราชการที่โรงพยาบาลหัวหิน ต่อมาในปี ๒๕๕๔ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีไปรับทราบข้อกล่าวหาและให้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือชี้แจง แต่ไม่มีการไต่สวนหรือขอข้อมูลหรือเอกสารเพิ่มเติมแต่อย่างใด หลังจากนั้นผู้ฟ้องคดีได้รับทราบคำสั่งกระทรวงสาธารณสุขที่ลงโทษไล่ออกผู้ฟ้องคดีออกจากราชการโดยผู้ฟ้องคดีไม่มีโอกาสชี้แจงข้อเท็จจริง และผู้บังคับบัญชาไม่มีโอกาสสอบข้อเท็จจริง นอกจากนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ในการสอบสวนการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนข้อเท็จจริงและชี้มูลความผิดทางวินัยผู้ฟ้องคดีในความผิดฐานปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ

มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาล อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘๕ วรรคสอง ความผิดดังกล่าวจึงเป็นความผิดฐานอื่นซึ่งไม่ผูกพันปลัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้ฟ้องคดี ปลัดกระทรวงสาธารณสุขจึงไม่อาจถือเอารายงานการไต่สวนข้อเท็จจริงและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มาเป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัย เมื่อปลัดกระทรวงสาธารณสุข มีคำสั่งกระทรวงสาธารณสุขลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการโดยมิได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนผู้ฟ้องคดี และมีได้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ฟ้องคดีทราบเพื่อให้ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา จึงเป็นการมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญในการลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่ข้าราชการพลเรือนผู้ฟ้องคดีจึงยื่นฟ้องต่อศาลปกครองเพชรบุรี ขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งของปลัดกระทรวงสาธารณสุข และให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๐๒ ประกอบกับกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๐ ศาลปกครองเพชรบุรีพิพากษายกฟ้อง ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำพิพากษา ต่อศาลปกครองสูงสุด

ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุด ผู้ฟ้องคดียื่นคำโต้แย้งว่า ประการที่หนึ่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ วรรคสอง เพราะการแยกส่วนพิจารณาระหว่างมูลความผิดทางอาญากับมูลความผิดทางวินัย โดยส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการลงโทษทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนแล้วมีมติวินิจฉัยโดยไม่รอการพิจารณาในคดีอาญาของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบก่อน อาจทำให้การฟ้องคดีในสวนวินัยของข้าราชการต่อศาลปกครองมีผลเป็นยกฟ้องได้ และคำสั่งลงโทษยังมีผลบังคับอยู่ ในขณะที่ผลการพิจารณาคดีอาญาของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบที่อัยการฟ้องเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น หากศาลอาญามีคำสั่งยกฟ้องเพราะไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอว่ามีการทุจริตประพฤติมิชอบ ผู้ฟ้องคดีจึงเห็นว่าขัดต่อหลักนิติธรรมและหลักให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด

ประการที่สอง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง วรรคสาม และวรรคสี่ และมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๙ วรรคสอง เนื่องจากบทบัญญัติดังกล่าวมีผลให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนถูกบังคับว่า หากไม่ดำเนินการลงโทษตามมาตรา ๙๘ จะถือว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง โดยไม่มีอิสระในการใช้ดุลพินิจวินิจฉัยว่าข้าราชการในสังกัด

มีความผิดวินัยจริงหรือไม่ ซึ่งทำให้ข้าราชการที่ถูกวินิจฉัยฐานความผิดจากการขี้มูลของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ได้รับการพิจารณาวินิจฉัยและลงโทษด้วยหลักคุณธรรมจากผู้บังคับบัญชาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เช่นเดียวกับข้าราชการทั่วไปซึ่งจะต้องมีการสอบสวน โดยมีการแจ้งข้อกล่าวหาและให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้โต้แย้งแสดงพยานหลักฐานประกอบการวินิจฉัย พร้อมทั้งกำหนดบทลงโทษให้เหมาะสมกับความผิด ในขณะที่การวินิจฉัยความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ซึ่งเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงมีบทลงโทษ ๒ สถาน คือ ปลดออกจากราชการ และไล่ออกจากราชการ แต่เนื่องจากผู้บังคับบัญชาถูกจำกัดการใช้ดุลพินิจในการลงโทษด้วยหนังสือสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ เรื่อง ขอบปรับปรุงมติ คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการลงโทษข้าราชการผู้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงบางกรณี โดยกำหนดให้ในกรณี กระทำผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการควรลงโทษไล่ออกจากราชการสถานเดียว โดยที่การนำเงิน ที่ทุจริตไปแล้วมาคืนหรือมีเหตุอันควรปรานีอื่นใดไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษลงเป็นปลดออกจากราชการ ซึ่งหน่วยงานของรัฐได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติมาโดยตลอด ทำให้มีการลงโทษที่รุนแรงเกินสมควรแก่เหตุ ขัดต่อหลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค และหลักให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลย ไม่มีความผิด ผู้ฟ้องคดีขอให้ศาลปกครองสูงสุดส่งคำโต้แย้งดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒

ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า เป็นกรณีที่ศาลปกครองสูงสุดจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว บังคับแก่คดี และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงส่งคำโต้แย้ง ดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำโต้แย้งของ ผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง หรือไม่ เห็นว่า ศาลปกครองสูงสุด ส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๑ ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือไม่ และพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง วรรคสาม และวรรคสี่ และมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือไม่ ซึ่งศาลปกครองสูงสุดจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวบังคับ กับคดี และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ โดยผู้ฟ้องคดีได้แสดง เหตุผลประกอบคำโต้แย้งในส่วนของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน

และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๑ ว่าเป็นบทบัญญัติที่ทำให้การพิจารณา
มูลความผิดทางอาญาและมูลความผิดทางวินัยแยกส่วนกัน ไม่ขึ้นแก่กัน ขัดต่อหลักนิติธรรม และหลัก
ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖
และมาตรา ๒๙ วรรคสอง และแสดงเหตุผลประกอบคำโต้แย้งในส่วนพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง
วรรคสาม และวรรคสี่ และมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง ว่าเป็นบทบัญญัติที่มีผลให้ผู้บังคับบัญชาหรือ
ผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนไม่มีอิสระในการใช้ดุลพินิจวินิจฉัยว่าข้าราชการในสังกัดมีความผิดวินัย
จริงหรือไม่ ซึ่งทำให้ข้าราชการที่ถูกวินิจฉัยฐานความผิดจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ได้รับการพิจารณา
วินิจฉัยและลงโทษด้วยหลักคุณธรรมจากผู้บังคับบัญชาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
พ.ศ. ๒๕๓๕ เช่นเดียวกับข้าราชการทั่วไป พร้อมทั้งถูกจำกัดการใช้ดุลพินิจในการลงโทษ ขัดต่อหลักนิติธรรม
หลักความเสมอภาค และหลักให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิดตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง อย่างไรก็ดี ผู้ฟ้องคดีมิได้แสดงเหตุผล
ว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายในส่วนนี้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่
และวรรคห้า อย่างไร กรณีไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง ในชั้นต้น
ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งรับไว้พิจารณาวินิจฉัยเฉพาะประเด็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือไม่ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง วรรคสาม และวรรคสี่
และมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง
และมาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือไม่

อย่างไรก็ดี ในประเด็นที่ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๘ วรรคหนึ่งและวรรคสาม ขัดหรือแย้ง
ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง นั้น เนื่องจากก่อนที่
ศาลรัฐธรรมนูญจะได้วินิจฉัยคดีนี้ ได้มีคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๐/๒๕๖๖ ได้วินิจฉัยว่า
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๙๘ วรรคหนึ่งและวรรคสาม ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗
วรรคหนึ่ง และคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๑/๒๕๖๖ วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง

ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง ดังนั้น จึงไม่ต้องพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าวอีก แต่ให้นำพยานเอกสารที่ได้จากการไต่สวนในคดีดังกล่าว มาประกอบการพิจารณาวินิจฉัยคดีนี้ และกำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยเฉพาะคำโต้แย้ง ที่ศาลรัฐธรรมนูญยังไม่เคยมีคำวินิจฉัย

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือไม่

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๘ วรรคสาม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือไม่

ประเด็นที่สาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๘ วรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือไม่

ประเด็นที่สี่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือไม่

ความเห็น

ในการพิจารณาวินิจฉัยคำโต้แย้งตามประเด็นวินิจฉัยข้างต้น เห็นควรแบ่งเป็นข้อพิจารณาตามที่ผู้ฟ้องคดียกเป็นข้อโต้แย้ง ๒ ประการ ดังนี้

ประการที่หนึ่ง ข้อโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีที่ว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๑ เป็นบทบัญญัติที่มีลักษณะเป็นการแยกส่วนพิจารณาระหว่างมูลความผิดทางอาญากับมูลความผิดทางวินัย อาจทำให้การฟ้องคดีของข้าราชการต่อศาลปกครองมีผลเป็นยกฟ้องได้ และคำสั่งลงโทษยังมีผลบังคับอยู่ในขณะที่ผลการพิจารณาคดีอาญาที่อัยการฟ้องเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ศาลมีคำสั่งยกฟ้องเพราะไม่มีหลักฐานเพียงพอว่าผู้ถูกกล่าวหา มีการทุจริตประพฤตินิชอบ ขัดต่อหลักนิติธรรมและหลักให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลย ไม่มีความผิด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ วรรคสอง นั้น

เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๘๑ เป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการดำเนินการภายหลังจากที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้สอบสวนแล้วมีมติชี้มูลความผิดเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดที่เกี่ยวข้องกัน โดยแยกการดำเนินการระหว่างมูลความผิดทางอาญากับมูลความผิดทางวินัย ออกจากกัน ซึ่งเป็นหลักการเดิมที่ปรากฏในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อมุ่งเน้นการสร้างกลไกการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และปรับปรุงกลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการไต่สวน และชี้มูลความผิดทั้งในทางอาญาและทางวินัยด้วย

การที่บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้แยกการดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดกรณีทุจริต ออกเป็นการดำเนินคดีอาญากรณีมูลความผิดทางอาญาและการดำเนินการทางวินัยกรณีมูลความผิดทางวินัย นั้น เนื่องจากการดำเนินคดีอาญากับการดำเนินการทางวินัยกับบุคคลผู้ถูกกล่าวหา มีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญ แม้ในกรณีที่เหตุแห่งการกล่าวหาที่มีมาจากพฤติการณ์การกระทำเดียวกันก็ตาม กล่าวคือ การดำเนินคดีอาญาเป็นไปตามกระบวนการยุติธรรมซึ่งมุ่งไปที่การแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดของบุคคลที่มีผลกระทบต่อสังคมในภาพรวม ทั้งนี้ กฎหมายกำหนดการกระทำที่เป็นความผิดอาญาขึ้นและวางบทลงโทษบุคคลที่ฝ่าฝืนข้อห้ามที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลในสังคมที่สภาพบังคับมีความรุนแรง โดยมีเป้าหมายสุดท้ายเพื่อคุ้มครองความสงบสุขของสมาชิกในสังคม อย่างไรก็ตาม บุคคลที่ถูกกล่าวหาในคดีอาญาเป็นผู้ทรงสิทธิที่กฎหมายวางหลักประกันการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นการทั่วไป เพื่อไม่ให้เกิดการใช้อำนาจเกินกว่าเหตุ องค์กรในกระบวนการยุติธรรม ไม่ว่าจะใช้อำนาจในขั้นตอนการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน หรือในขั้นตอนของการพิจารณาพิพากษาในชั้นศาลเพื่อการตัดสินชี้ขาดว่าบุคคลกระทำความผิดและสมควรถูกลงโทษหรือไม่ จะต้องเป็นไปตามกรอบที่กฎหมายบัญญัติ การดำเนินคดีอาญาจึงต้องตกอยู่ภายใต้หลักสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาเป็นผู้บริสุทธิ์ (Presumption of Innocence) ดังที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลที่ตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญามีให้ต้องตกอยู่ในฐานะเป็นผู้กระทำความผิดก่อนที่จะมีคำพิพากษาถึงที่สุดแสดงว่าเป็นผู้กระทำความผิด การพิสูจน์ความผิดของจำเลยเพื่อนำไปสู่การลงโทษจึงต้องกระทำโดยการพิจารณาคดีของศาลที่มีเขตอำนาจ และการวินิจฉัยชี้ขาดนำพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลยโดยศาลต้องถึงขนาดปราศจากข้อสงสัยตามควร

(Beyond a reasonable doubt) ในขณะที่การดำเนินการเกี่ยวกับความผิดทางวินัยนั้น กฎหมายได้วาง ขั้นตอนและวิธีการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษามาตรฐานความประพฤติของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐให้อยู่ในระเบียบแบบแผนของทางราชการ การดำเนินการทางวินัยจึงเป็นมาตรการในการรักษาวินัยของฝ่ายปกครอง โดยการดำเนินการทางวินัยของผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณาสั่งลงโทษทางวินัยนั้น แยกต่างหากจากกระบวนการพิจารณาคดีโดยศาล และการวินิจฉัยการกระทำความผิดทางวินัย เป็นกระบวนการภายในของฝ่ายปกครองที่ให้ความเป็นธรรมแก่บุคลากรในองค์กรของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยคำนึงถึงประโยชน์ในการบริหารจัดการองค์กรเพื่อการจัดทำบริการสาธารณะแก่ส่วนรวม เป็นสำคัญ แม้การดำเนินการทางวินัยจะเป็นกระบวนการทางกฎหมายที่ต้องคำนึงถึงหลักความยุติธรรม ตามกฎหมาย เพื่อไม่ให้มีการใช้อำนาจโดยมิชอบล่วงละเมิดสิทธิของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ ในองค์กรภาครัฐ แต่กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินการทางวินัยไปจนถึงการพิจารณาออกคำสั่ง ลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ผู้ถูกกล่าวหา มีแบบแผนที่แยกต่างหากจากการดำเนินคดีอาญา ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงไม่จำเป็นต้องรอผลของการดำเนินคดีอาญาซึ่งเป็นกระบวนการยุติธรรม คนละส่วน ในการดำเนินการทางวินัยคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงสามารถดำเนินการส่งรายงาน สำนวนการไต่สวน เอกสารหลักฐาน และคำวินิจฉัยไปยังผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน เพื่อให้ดำเนินการทางวินัยโดยไม่ต้องรอการพิจารณามูลความผิดทางอาญาจากศาลอาญาคดีทุจริต และประพฤติมิชอบก่อน อย่างไรก็ตาม กรณีความผิดทางวินัยนั้น แม้คำสั่งลงโทษทางวินัยจะมีได้ผ่าน กระบวนการพิจารณาดีของศาลมาก่อนก็ตาม แต่คำสั่งลงโทษนั้นยังไม่ถึงที่สุด ผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธิอุทธรณ์ ดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ว่าด้วยการบริหารงาน บุคคลของผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ รวมทั้งสามารถใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ บทบัญญัติมาตรา ๙๑ จึงไม่ใช่บทบัญญัติที่เป็นการสันนิษฐานว่าผู้ถูกกล่าวหา มีความผิด เมื่อชี้แจงน้ำหนักระหว่างสิทธิและเสรีภาพ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกจำกัดตามกฎหมายกับประโยชน์สาธารณะที่ได้รับตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ในการขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ของบุคคล และมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใด บุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ดังนั้น ในประเด็นที่ ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ วรรคสอง

See

ประการที่สอง ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง วรรคสาม และวรรคสี่ และมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติที่มีผลให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนไม่มีอิสระในการใช้ดุลพินิจวินิจฉัยว่าข้าราชการในสังกัดมีความผิดวินัยจริงหรือไม่ ซึ่งทำให้ข้าราชการที่ถูกวินิจฉัยฐานความผิดจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ได้รับการพิจารณาวินิจฉัยและลงโทษด้วยหลักคุณธรรมจากผู้บังคับบัญชาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เช่นเดียวกับข้าราชการทั่วไป พร้อมทั้งถูกจำกัดการใช้ดุลพินิจในการลงโทษ ขัดต่อหลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค และหลักให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง

เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๕๐ และฉบับปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ยืนยันเจตนารมณ์ในการจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ให้เป็นกลไกในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระบบการเมืองและวงราชการให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าระบบที่เคยเป็นมาในอดีต ด้วยการบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบและควบคุมดูแลให้มีการแก้ไขปัญหาการทุจริตในระบบงานภาครัฐทั้งหมด โดยเฉพาะในกระบวนการไต่สวนและวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยทั่วไป ในกรณีมีข้อกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ดังกล่าวกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม เมื่อดำเนินการตรวจสอบแล้วพบหลักฐานการทุจริตให้มีอำนาจชี้มูลความผิดทั้งทางอาญาและทางวินัย เพื่อให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการพิจารณา ลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าว โดยในทางอาญาก็ให้ส่งให้อัยการสูงสุดพิจารณาฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจในทางอาญา ส่วนในทางวินัยก็ให้ส่งให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ผู้ถูกกล่าวหาพิจารณา ลงโทษทางวินัยได้โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ทั้งนี้ โดยที่เห็นว่าเพื่อความรวดเร็ว และความมีประสิทธิภาพของการตรวจสอบการทุจริต กระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริงในกรณีทุจริตให้อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นการเฉพาะ ซึ่งเท่ากับเป็นการใช้กระบวนการไต่สวน ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แทนการใช้กระบวนการสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐไปในตัวนั่นเอง

การตรวจสอบการทุจริตในความรับผิดชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ต้องการวางกลไกที่เข้มงวด ทุกรูปแบบ การลงโทษทางวินัย

ของผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหา แม้มีลักษณะผูกมัดดุลพินิจการออกคำสั่งลงโทษทางวินัยของผู้บังคับบัญชาซึ่งต้องลงโทษตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลก็ตาม แต่คำสั่งลงโทษทางวินัยกล่าวยังไม่ถึงที่สุด ผู้ถูกกล่าวหาจะมีสิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา รวมทั้งในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมจากคำสั่งลงโทษทางวินัยของผู้บังคับบัญชาก็มีสิทธิโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวได้โดยการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง การดำเนินการในทางวินัยในกรณีทุจริตที่ผ่านกระบวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และให้ผู้บังคับบัญชาต่อพิจารณาโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐตามการชี้มูลความผิดของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๘ วรรคสาม ในประเด็นที่ ๒ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติที่เป็นการสันนิษฐานว่าผู้ถูกกล่าวหา มีความผิด บทบัญญัติดังกล่าว จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง

ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยที่ ๑๐/๒๕๖๖ วางคำวินิจฉัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องไว้แล้ว แม้มาตรา ๙๘ วรรคหนึ่งและวรรคสามจะเป็นบทบัญญัติมีลักษณะผูกมัดดุลพินิจการออกคำสั่งลงโทษทางวินัยของผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนต้องลงโทษตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลก็ตาม แต่คำสั่งลงโทษทางวินัยดังกล่าวยังไม่ถึงที่สุด ผู้ถูกกล่าวหาจะมีสิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้บังคับบัญชา รวมทั้งสามารถใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เป็นการเพิ่มกระบวนการในการทบทวนมติหรือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ชี้มูลความผิดทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐอีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่ผู้ถูกกล่าวหาจะใช้สิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจในการลงโทษหรือฟ้องคดีต่อศาลปกครองต่อไป เช่นเดียวกับกับคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑๑/๒๕๖๖ ซึ่งวินิจฉัยเกี่ยวกับการใช้อำนาจดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาว่า มาตรา ๙๘ วรรคหนึ่ง แม้มีลักษณะก้าวล่วงการดำเนินการทางวินัยของผู้บังคับบัญชาอยู่ก็ตาม แต่กระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริงและวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหลักเกณฑ์ในการดำเนินการที่ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการดำเนินการทางวินัยโดยคณะกรรมการสอบสวนวินัยและผู้บังคับบัญชา นอกจากนี้ หากผู้บังคับบัญชามีคำสั่งลงโทษทางวินัย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๘ วรรคสาม ผู้ซึ่งถูกลงโทษสามารถใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง โดยไม่ต้องอุทธรณ์ หรือจะดำเนินการอุทธรณ์ดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้บังคับบัญชาก่อนฟ้องคดีต่อศาลปกครองก็ได้ เป็นบทบัญญัติที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่มุ่งเน้นให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นกลไกในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ส่วนคำโต้แย้งที่ว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๘ วรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง นั้น เห็นว่า มาตรา ๙๘ วรรคสี่ เป็นบทบัญญัติที่บัญญัติขึ้นรองรับปัญหาของมาตรา ๙๘ วรรคหนึ่งและวรรคสาม ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับวินัยไว้ โดยบัญญัติว่า “สำหรับผู้ถูกกล่าวหาซึ่งไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับวินัยเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดในเรื่องที่ผู้ถูกกล่าวหา นั้น ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป” บทบัญญัติดังกล่าว กำหนดขึ้นเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดวินัย ไม่ได้รับโทษทางวินัยโดยอ้างว่าไม่มีกฎหมายรองรับ ซึ่งจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริตขาดประสิทธิภาพไม่ครอบคลุมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภท เมื่อไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับวินัย จึงกำหนดให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการโดยอาศัยหน้าที่และอำนาจตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น ในประเด็นที่ ๓ บทบัญญัติมาตรา ๙๘ วรรคสี่ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง

ในส่วนที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติที่มีผลให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนไม่มีอิสระในการใช้ดุลพินิจทำให้ข้าราชการที่ถูกวินิจฉัยฐานความผิดจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ได้รับการพิจารณาวินิจฉัยและลงโทษด้วยหลักคุณธรรมจากผู้บังคับบัญชาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง นั้น เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติกำหนดสภาพบังคับเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการออกคำสั่งลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดกรณีทุจริต โดยกำหนดความผิดของผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนหรือผู้ใดที่ไม่ดำเนินการตามมาตรา ๙๘ โดยไม่มีเหตุอันสมควร ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวเป็นกระบวนการต่อเนื่องจากการพิจารณาโทษทางวินัยตามมาตรา ๙๘ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนต้องดำเนินการตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยเร็ว เพื่อให้มติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีสภาพบังคับและมีผลทางกฎหมายต่อการดำเนินการทางวินัยอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ เพื่อเป็นการแก้ปัญหาไม่ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีความใกล้ชิดกับผู้กระทำความผิด ให้ความช่วยเหลือผู้กระทำความผิด ทำให้ขาดมาตรฐานในการดำเนินการทางวินัย บทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง

จึงถูกบัญญัติขึ้นมาเพื่อรองรับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการชี้มูลความผิดทางวินัย เพื่อให้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริตเกิดผลอย่างจริงจัง ดังนั้น ในประเด็นที่ ๔ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง จึงเป็นบทบัญญัติที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่มุ่งเน้นให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นกลไกในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ไม่ขัดต่อหลักความเสมอภาคและไม่ขัดต่อหลักให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิดหรือเป็นการปฏิบัติต่อบุคคลเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดก่อนที่จะมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าได้กระทำความผิด ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ วรรคสอง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๘ วรรคสาม ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๘ วรรคสี่ และมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๙ วรรคสอง

(นายอุดม รัฐอมฤต)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ